

Pedagogisch Werkplan

Peutercentrum Puk

Inhoud

1. Informatie over peutercentrum Puk
  - 1.1 Het gebouw
  - 1.2 Veiligheid
  - 1.3 Groepsomvang, leeftijdsopbouw en medewerkers
2. Pedagogisch werkendagindeling
  - 2.1 Methode
  - 2.2 Volgen van de ontwikkeling
  - 2.3 Kennismaking en wennen
  - 2.4 Welkom en spelinloop
  - 2.5 Activiteiten en materialen
  - 2.6 Partnerschap met ouders
  - 2.7 Vreedzaam werken: erkennen van verschillen
3. Dagindeling
4. Gezond beleid en vieren van feesten
5. Contacten met ouders
6. Extra ondersteuning voor kinderen
7. Overdracht naar de basisschool
8. Hoe worden medewerkers ondersteund bij hun werk

1. Informatie over peutercentrum Puk

1.1 Het gebouw en de groepsruimte

Peutercentrum Puk zit in het gebouw waarin ook de R.K.-basisschool Sint Jan de Doper is gehuisvest. Verder is er ook een B.S.O in het gebouw, genaamd Rootz. Zij verzorgen naschoolse opvang.

Bij de speelzaal is een buitenplein. Er staat een klimtoestel met een glijbaan. Verder is er op de grond een weg geschilderd waarop de kinderen kunnen fietsen, stappen, lopen enz. Er is een zandbak en er is een grasveldje. We hebben ook bloembakken, die dienen als een kleine moestuin. Twee keer per week mogen we gebruik maken van de kleutergymzaal van de school.

De groepsruimte

Binnen is de groepsruimte verdeeld in hoeken.

Er is een aantal vaste hoeken. Dit zijn:

- De huishoek
- De bouwhoek
- Het atelier
- Een zand-/watertafel
- De leeshoek
- De puzzel/spelletjestafel

De inrichting van de hoeken wisselt. We passen de materialen en de inrichting van de hoeken aan het thema waarover we werken en spelen. Er is ook altijd een thematafel, waarop voorwerpen en boekjes staan die bij het thema horen.

1.2 Veiligheid

In de binnenruimte van de speelzaal is een aantal aanpassingen gedaan, zodat het veilig is voor kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar. Zo hebben we hoge deurklinken, afgeschermd deurscharnieren en radiatoren. De buitenruimte is afgeschermd met hoge hekken. Hij is alleen bereikbaar via een deur in de binnenruimte. Deze deur kan alleen door volwassenen geopend worden. Onder de glijbaan liggen rubberen tegels. Alle maatregelen voor de veiligheid en gezondheid zijn beschreven in ons werkplan Veiligheid en Gezondheid.

1.3 Groepsomvang, en leeftijdsopbouw en medewerkers

Het peutercentrum is voor kinderen van 2,5 – 4 jaar. Er zijn per dag maximaal 15 kinderen in de groep. In de groep heeft ongeveer de helft van de kinderen een indicatie en komt vier keer per week. De andere kinderen komen een of twee keer per week.

Kinderen met een indicatie voor Voorschoolse Educatie komen daarmee 16 uur per week, 40 weken per jaar (schoolvakanties zijn vrij) en in de 1,5 jaar tussen de leeftijd van 2,5 en 4 jaar in totaal 960 uur op de Voorschoolse Educatie.

De openingstijden van Peutergroep Puk zijn: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag 8.30 – 12.30 uur.

Tijdens de openingstijden van de groepen zijn twee gediplomeerde pedagogisch medewerkers aanwezig. Wanneer er voor een korte tijd¹ geen vaste pedagogisch medewerker voor een kind aanwezig is doen we er alles aan om een andere vaste pedagogisch medewerker van de betreffende groep vaker in te zetten. Wanneer dit niet mogelijk is, zal er een beroep gedaan worden op een voor de kinderen bekende pedagogisch medewerker. Dit kan bijvoorbeeld een pedagogisch medewerker van de locatie zijn, een bekende invalkracht of een pedagogisch medewerker die structureel en voor

---

¹ Een vaste pedagogisch medewerker die maximaal vier aaneengesloten weken afwezig is vanwege ziekte, vakantie of verlof.

een langere periode ingezet kan worden op de groep. Hiermee waarborgen wij de emotionele veiligheid voor de kinderen en de stabiliteit van de opvang.

Daarnaast zijn in de groep Puk ook stagiaires en vrijwilligers werkzaam die onder begeleiding van de vaste medewerkers activiteiten doen.

De vaste pedagogisch medewerkers op de groep worden ondersteund in hun werkzaamheden door een pedagogische coach, een intern regisseur en een pm passende kinderopvang. De pedagogische coach ondersteunt de pedagogisch medewerkers in de uitvoering van het programma op de groep. De intern regisseur en de pm passende kinderopvang ondersteunen de pedagogisch medewerkers in de aanpak van de kinderen op de groep, die extra ondersteuning nodig hebben. De manager stuurt het team van pedagogisch medewerkers aan.

Ouders kunnen een keer meedraaien in een groep om inzicht te krijgen wat wij doen in de peutergroep.

2. Pedagogisch werken

2.1 Methode

Bij het peutercentrum werken we met de VVE-methode Uk en Puk. Door te werken met een VVE methode wordt er gericht gewerkt aan het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen. Dit wordt gedaan aan de hand van thema's die dichtbij de leefwereld van het kind staan. Bij het werken met een VVE methode wordt aangesloten bij de individuele ontwikkeling van de kinderen. Ook kinderen die extra stimulans of extra uitdaging nodig hebben krijgen deze van de pedagogisch medewerkers aangeboden in een kleine kring.

1. Utrechts Kwaliteitskader (UKK)

In het UKK staan richtlijnen om de ontwikkeling van kinderen zo goed mogelijk te stimuleren. Hiervoor zijn 13 speerpunten beschreven:

- Zorg voor een positieve sfeer en warme relaties in de groep.
- Heb een gevoelig oog voor de behoefte van kinderen.
- Ga mee met de kinderen.
- Geef kinderen meer verantwoordelijkheid.
- Gebruik de tijd zo goed mogelijk.
- Grijp de kansen, benut terloopse leermomenten.
- Handel opbrengstbewust door te werken met een doel.
- Bied de gelegenheid om te spelen.
- Gebruik voorlezen om "gevorderde (academische) taal" aan te bieden.
- Gebruik ontdekactiviteiten en wetenschap & techniek om "gevorderde taal" aan te bieden.
- Gebruik tellen, meten en meetkunde om de wereld van kinderen te vergroten.
- Bied kinderen voldoende mogelijkheden om te bewegen.
- Bied kinderen de gelegenheid om hun creativiteit te ontwikkelen.

2. Utrechts Taal Curriculum (UTC)

Het UTC is een instrument in Utrecht om de doorgaande lijn in het taalonderwijs tussen de peutercentra en het basisonderwijs te versterken. Het Taalcurriculum biedt ondersteuning aan iedereen die zich dagelijks bezighoudt met de ontwikkeling van de talige talenten van kinderen van 2 tot 8 jaar, zodat zij – nieuwsgierig geletterd - zich verder kunnen ontplooiën in onze op communicatie gerichte maatschappij.

3. Focusvragen

De Focusvragen zijn de vragen waarmee kinderen een appèl op ons doen en waar wij door middel van ons professionele gedrag antwoord op geven. Dit zijn:

- Wil je me zien en horen?
- Wil je me de kans geven om te spelen?
- Wil je me activeren?

- Wil je me zeggen wat je doet en doen wat je zegt?
- Wil je ervoor zorgen dat ik belangrijk kan zijn?

2.2 Volgen van de ontwikkeling

De pedagogisch medewerkers volgen de individuele ontwikkeling van de kinderen in hun groep. Elke peuter en zijn/ haar ouders krijgt een mentor, die deze ontwikkeling volgt en registreert in het observatie-instrument KIJK!. De mentor doet het kennismakingsgesprek met ouders en kind. Alle kinderen op onze groepen worden in hun ontwikkeling gevolgd. Dit gebeurt door dagelijkse waarnemingen, gerichte observaties en periodieke registraties in het LVS KIJK. Alle kinderen worden regelmatig met de directe collega besproken. Daarnaast is er twee keer per jaar een groepsbespreking met de pedagogische coach.

Met de ouders spreekt de mentor minimaal tweemaal per jaar over de ontwikkeling van hun kind. In dit gesprek komt aan de orde wat de ouders zelf ervaren over de ontwikkeling, welke stimulans het kind nodig heeft en wat ouders ter aanvulling huis kunnen doen. Indien nodig vinden de gesprekken vaker plaats. De gesprekken gaan in dialoog.

2.3 Kennismaking en wennen

Ouders komen, als hun kind geplaatst is, voor een kennismakingsgesprek op het peutercentrum. Dit is de eerste kennismaking met het peutercentrum van ouder en kind. Tijdens het kennismakingsgesprek maken we met ouders afspraken over de wenperiode. Er wordt aan ouders verteld op welke manier ze hun kind kunnen voorbereiden en hoe ze op een goede manier afscheid kunnen nemen. De eerste keer spreken we af dat ouders met hun kind binnenkomen tijdens het vrije spel moment. De ouders spelen even met hun kind en nemen dan duidelijk afscheid. Na een uur mogen ze hun kind komen halen. Als een kind blijft huilen, vragen we ouders om eerder terug te komen. Na de eerste keer wennen maken we in overleg met ouders een wenplan op maat. De pedagogisch medewerker stemt af met de ouder hoe het gaat en wat ouder en kind nodig hebben. In de wenperiode willen we in eerste instantie ervoor zorgen dat een kind zich veilig voelt op het peutercentrum en plezier beleeft. Dit zijn voorwaarden voor de verdere ontwikkeling van het kind. Bij iedere peuter en zijn/haar ouders gaan we op huisbezoek. Dit doen we na de wenperiode, als een kind ongeveer 3 tot 6 maanden naar het peutercentrum komt. Het huisbezoek is bedoeld om een kind in zijn eigen leefwereld te zien en te werken aan de band met het kind en ouders. Het is een informeel bezoek.

2.4 Welkom en spelinlopen

Om ouders en kinderen welkom te heten, geven we iedereen, zowel ouders als kinderen, bij het binnenkomen een hand. Vooraf hebben we verschillende materialen op de tafel klaar gelegd. Zij hebben betrekking op het thema (puzzels, ontwikkelingsmaterialen, boekjes). De ouders kunnen met hun kind aan de tafel spelen met deze ontwikkelingsmaterialen. Na een kwartier nemen de ouders afscheid.

2.5 Activiteiten en materialen

Jonge kinderen leren de omgeving om zich heen te begrijpen en ermee om te gaan door te spelen. Zo ontdekken en ervaren kinderen hoe de wereld in elkaar zit. Het peutercentrum biedt peuters een uitdagende omgeving, waarin voor de kinderen steeds weer iets nieuws te ontdekken en te ervaren is. Het spelmateriaal in de verschillende hoeken wordt regelmatig aangepast, waardoor kinderen opnieuw gestimuleerd worden om te ontdekken en zich te ontwikkelen. We werken handelingsgericht. Dit houdt in dat we aansluiten op de behoeften van kinderen en daar ons handelen doelbewust op aanpassen. Er is een afwisseling tussen gestructureerd spel en activiteiten en vrij spel en zelf gekozen activiteiten. Pedagogisch medewerkers richten zich met een passend aanbod op het kind als individu en op de hele groep kinderen. Medewerkers helpen kinderen

om steeds een stapje verder te groeien in hun ontwikkeling. Ze gaan hierbij uit van de behoefte van kinderen en het tempo van de ontwikkeling van de kinderen.

Wij maken themaplannen met activiteiten waardoor kinderen worden gestimuleerd in:

- ontdekken en onderzoeken
- fantasie- en rollenspel
- tellen en meten
- bewegen en dansen
- zingen en muziek
- creativiteit

Kinderen hebben binnen deze activiteiten een eigen verantwoordelijkheid door ze te laten meehelpen met het pakken van materialen en het hebben van vaste routines. De kasten zijn zo ingericht dat kinderen zelf materialen kunnen pakken.

Elke ochtend of middag is er voor alle kinderen minstens één keer gestructureerd en begeleid samenspel met een doel of samen werken aan een uitdagende taak. Dit vindt plaats in groepjes van drie peuters. Dit noemen we de kleine kring.

2.6 Partnerschap met ouders

Ouders zijn bijna altijd de belangrijkste opvoeders van hun kinderen en hebben daarmee vanzelfsprekend een grote invloed op de ontwikkeling van hun kind. Daarom zijn de pedagogisch medewerkers en ouders partners in de opvoeding van het kind. Wij ondersteunen ouders en versterken om zo de ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie vorm te geven. Dit doen we door:

- Het opzetten van en contact onderhouden met een oudercommissie
- Eenmaal per jaar een startbijeenkomst samen met ouders, manager, pedagogische coach, intern regisseur en pedagogisch medewerkers te organiseren.
- Ouders te vragen over welke onderwerpen zij een ouderbijeenkomst zouden willen.
- Met ouders over de vorderingen van hun kind te spreken.
- Tips te geven bij opvoedvraagstukken
- Ouders informatie te geven over de thema's waar op de speelzaal aan gewerkt wordt. Ze krijgen tips mee over hetgeen ze met hun kind thuis kunnen doen. In de themaboekjes staan liedjes en woorden die bij het thema horen; linkjes worden doorgestuurd van de liedjes of zelf ingezongen via WhatsApp groep van ouders. Ook staan er activiteiten in die ze kunnen inpassen in het dagelijks leven, zoals naar-bed-gaan-rituelen, aan- en uitkleden, boodschappen doen, wandelend naar het peutercentrum, enz.

2.7 Vreedzaam werken: erkennen van verschillen

Wij werken met de Vreedzame methode. Alle medewerkers zijn hierin geschoold.

Kinderen leren in de groep hoe ze met elkaar om moeten gaan. De kinderen leren om samen te spelen, samen speelgoed en aandacht te delen en te wachten op elkaar. Kinderen leren in de groep ook hoe ze conflicten kunnen oplossen. Medewerkers begeleiden kinderen bij het opbouwen van relaties met andere kinderen. Zo leren kinderen bijvoorbeeld hoe ze iets aan een ander kind kunnen vragen. Ze leren ook om duidelijk aan te geven dat ze iets niet willen, door te zeggen: "Stop hou op!" De kinderen leren op het peutercentrum om respect te hebben voor het materiaal op de groep en de wereld om hen heen. Medewerkers geven hierin het goede voorbeeld.

Op de groep zitten kinderen met verschillen in achtergronden en overtuigingen van ouders. Dit betekent ook dat kinderen te maken hebben met verschillen wanneer zij deel uitmaken van een groep. Dit biedt mogelijkheden om kinderen zo goed mogelijk voor te bereiden op deelname aan onze –democratische – samenleving door ze te leren om respectvol met elkaar om te gaan.

Iedere dag is een kind aan de beurt om het helpende handje te zijn. Als je mag helpen, mag je in de kring helpen om te vertellen wat we die dag gaan doen met behulp van de dagritme kaarten. Ook mag je de fruitbakjes uitdelen als we fruit gaan eten.

Op de groep hebben we een familiealbum. Ieder kind maakt met zijn ouders een collage van zijn/haar familie. Deze collages zitten in het familiealbum. Zo kunnen de kinderen elkaar laten zien wie hun familie is.

3. Dagindeling

08.30 uur	Spelinloop. Ouders doen een activiteit met hun kind.
09.00 uur	Kring In de kring worden alle kinderen nog een keer welkom geheten. Er worden liedjes gezongen of doen een kort spel wat met betrekking tot het thema. Daarna kiezen de kinderen met een kiesmandje waar en waarmee ze gaan spelen.
09.15 uur	Begeleid spelen We sluiten aan bij het spel van de kinderen om kinderen te helpen om betrokken te blijven spelen en om verdieping in het spel te brengen.
10.15 uur	Opruimen. Het signaaliedje geeft aan dat het tijd is om op te ruimen. Alle kinderen helpen mee.
10.30 uur	Toiletronde en handen wassen
10:45 uur	Fruit eten
11:15 uur	Buiten spelen of Beweegkriebels binnen. Tijdens het buitenspelen vind binnen de kleine kring momenten plaats. Kinderen krijgen activiteiten op maat aangeboden samen met groepsgenoten.
12:00 uur	Grote kring, afsluiten van de dag en een boekje lezen.
12.15 uur	Kinderen worden opgehaald van de groep/ overdracht met ouders.
12.30uur	Einde

Tijdens het begeleid spelen of het buiten spelen worden kleine groepjes kinderen apart genomen om een kleine kring activiteit te doen of om samen een boekje te lezen.

4. Gezond beleid en vieren van feesten

Tijdens het dagdeel is er altijd gelegenheid voor peuters om even wat te eten en te drinken. Het kan een moment zijn van rust in de groep. We stimuleren peuters om in ieder geval één hapje fruit te nemen en één slokje te drinken. Daarbij dwingen we peuters niet om alles op te eten of op te drinken. Tijdens de ochtend eten de kinderen fruit en drinken een beker water of (lauwe) thee. Het fruit nemen de peuters zelf mee. Tijdens het middagdeel krijgen de kinderen water of thee te drinken. We bieden geen koek of snoep aan. Als een kind jarig is, mag het trakteren met een gezonde traktatie. We maken een muts. Voor het eten en drinken zingen we voor de jarige en dan mag deze uitdelen. Traktaties die zich daar niet voor lenen, gaan mee terug naar huis. Regelmatig organiseren we gerichte beweegactiviteiten voor de kinderen. Bewegen is belangrijk voor peuters, voor de lichamelijke én de geestelijke ontwikkeling. Als het weer het toelaat spelen de kinderen elk dagdeel buiten. Daar kunnen de peuters naar hartenlust rennen, fietsen, klimmen en stoeien. Bij slecht weer gaan we vaak naar de gymzaal of doen beweegspelletjes in het lokaal. Op het peutercentrum besteden we ook aandacht aan het vieren van de verschillende feesten door het jaar heen. Denk hierbij aan Sinterklaas, Suikerfeest, Pasen, Kerst, enz.

5. Contacten met ouders

Als een kind op de speelzaal komt, heeft de mentor een kennismakingsgesprek met ouders en kind. Bij de kinderen met een VE indicatie registreren we tweemaal per jaar de ontwikkeling van het kind in het observatiesysteem KIJK!. Bij de andere kinderen doen we dit eenmaal per jaar. Naar aanleiding van die observatie is er een gesprek met de ouders, dat noemen we een KIJK!-gesprek. Daarin wordt de ontwikkeling van hun kind besproken. Als het kind het peutercentrum verlaat, is er een afsluitend gesprek. We bespreken dan de overdracht naar de basisschool. Als het nodig is, is er tussentijds nog een extra gesprek. Praktische zaken en kleine dingen die ons opgevallen zijn of die de ouders aandragen, worden bij binnenkomst of na afloop van de ochtend met ouders besproken. Als de medewerkers problemen in de ontwikkeling van een kind zien, bespreken ze dit met de ouders. In overleg wordt eventuele hulp ingeschakeld (bijv. de intern regisseur, logopedie of Peuterplus). Zie

hieronder bij extra ondersteuning voor kinderen. Wij organiseren ieder jaar een uitje bijvoorbeeld naar de kinderboerderij. Daarnaast gaan we ieder jaar met ouders en kinderen naar de bibliotheek. Daarnaast organiseren wij thema gerelateerde activiteiten, zoals museumbezoek, fietskriebels, zoeken van herfstmateriaal, culturele voorstellingen. Bij activiteiten die binnen het peutercentrum plaatsvinden, vragen we ouders om te helpen. Bij uitjes buiten het peutercentrum verwachten wij van ouders/verzorgers dat zij zelf hun kind begeleiden.

6. Extra ondersteuning voor kinderen: de rol van de intern regisseur en de pm passende kinderopvang

Binnen het peutercentrum worden kinderen met een ontwikkelingsprobleem vroegtijdig gesignaleerd. Aan het peutercentrum zijn een intern regisseur en een pm passende kinderopvang verbonden die samen met de pedagogisch medewerker extra ondersteuning bieden aan kinderen die dit nodig hebben. De intern regisseur of de pm passende kinderopvang bespreekt met de pedagogisch medewerker wat het kind nodig heeft om zich zo goed mogelijk te kunnen ontwikkelen. Zo nodig kijkt de intern regisseur of pm passende kinderopvang gericht naar het kind op de groep. De ervaringen en observaties worden met de ouders besproken en gezamenlijk wordt bekeken wat het beste ondersteunende aanbod is. We houden de ouders regelmatig op de hoogte hierover en passen het aanbod aan. Mocht het kind meer nodig hebben dan wat wij zelf op de groep kunnen bieden, dan bespreken wij dat ook met de ouders.

Zo nodig verwijst de intern regisseur of pm passende kinderopvang door naar externe deskundigen, zoals de logopedist of de fysiotherapeut. Soms adviseren wij verder onderzoek. Vaak heeft de intern regisseur een coördinerende rol in het onderzoeken waar het beste een passend aanbod gerealiseerd kan worden. Zij doet dit in goed overleg met de ouders.

De intern regisseur heeft contacten met instanties zoals de Consultatiebureaus van de afdeling Jeugdgezondheid Gemeente Utrecht en het Buurteam in de wijk maar ook met de audiologisch centra Kentalis en Pento. Daarnaast hebben zij contacten met andere instanties binnen de jeugdzorg, zoals KOOS Utrecht en Spoor 030. We werken met de 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling'.

7. Overdracht naar basisschool

Peutercentrum Puk werkt samen met de basisscholen Sint Jan de Doper en de Blauwe Aventurijn in de wijk Hoograven. De pedagogisch medewerkers hebben regelmatig overleg met de intern begeleider van deze scholen over de doorgaande lijn naar de basisschool.

Met alle ouders hebben pedagogisch medewerkers een laatste gesprek over de ontwikkeling van hun peuter voordat deze naar de basisschool gaat. In dit gesprek leggen we uit dat we, zoals gebruikelijk, overdracht doen naar de basisschool en hoe we dat doen. Indien ouders hiertegen bezwaar hebben melden we de school dat we geen overdracht mogen doen.

We dragen alle peuters over aan de basisscholen met behulp van het kindvolgsysteem KIJK!. Daar waar mogelijk organiseren we een overdrachtsgesprek samen met de ouders en leerkracht van groep. Wij zorgen hierbij voor de overdracht van relevante informatie over de ontwikkeling van het kind aan de basisschool, met als doel dat de school kan afstemmen op de behoeften van het kind.

8. Hoe worden medewerkers ondersteund bij hun werk

Medewerkers worden in hun werk ondersteund door de VE-coach en aangestuurd door de manager. Zij worden gestimuleerd in hun ontwikkeling als beroepskracht door deelname aan (na)scholingen en trainingen. VE-coaches doen groepsbezoeken waarbij ze de pedagogische medewerkers observeren en de resultaten met hen bespreken. Er is regelmatig overleg waarin de inhoud van het werk, de onderlinge samenwerking en de kinderen besproken worden. Het pedagogisch beleidsplan en het werkplan zijn het uitgangspunt bij het aanbieden van kwalitatief goede voorschoolse educatie. Voor extra ondersteuning aan kinderen die dit nodig hebben, kunnen pedagogisch medewerkers terecht bij de intern regisseur en de pm passende kinderopvang.

Coaches

Op deze locatie hebben we op 1 januari 2023 17 doelgroepeuters, dat houdt in dat we voor 134 uur een coach gaan inzetten op deze groep en voor 36 uur beleid en begeleiding.

Dat laatste wordt gedaan door de pedagogisch beleidsmedewerkers op het hoofdkantoor.

Alle pedagogisch medewerkers krijgen tevens jaarlijks een vorm van pedagogische IKK coaching, dit staat beschreven in het algemeen pedagogisch beleid.